

แบบรายงานการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน
สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

๑. ข้อมูลส่วนบุคคล

ชื่อ-สกุล นายอภิชาติ บุษะมัญ ตำแหน่ง บรรณารักษ์
กลุ่มบุคลากร สายวิชาการ สายสนับสนุนวิชาการ

๒. หัวข้อหรือเรื่องที่เข้าร่วมประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

การประชุม Tk Forum 2021 : Library and Public Space for Learning (ออนไลน์)

๓. วิทยากรในการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

๓.๑ ประเทศไทยอยู่ตรงไหนในโลกการเรียนรู้?

โดย คุณกิตติรัตน์ ปิติพานิช รองผู้อำนวยการสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้และผู้อำนวยการสถาบันอุทยานการเรียนรู้

๓.๒ Libraries Are for Users: the Value and Application of UX Research and Design

โดย คุณแอนดี้ พริสต์เนอร์ (Mr. Andy Priestner) อดีตผู้อำนวยการ NUS Centre for Future-ready Graduates มหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ (NUS) และผู้ก่อตั้งบริษัท Forest Wolf ประเทศสิงคโปร์

๓.๓ A Room Is Not Just a Room: The Library as Place and Why It Matters

โดย คุณคริสเตียน ลอเออร์เซน (Christian Lauersen) ผู้อำนวยการห้องสมุดประชาชนรอสกิลด์ เมืองโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก

๓.๔ การเปลี่ยนแปลงสังคมเชิงระบบด้วยปัญญาารวมหมู่

โดย คุณณัฐพงษ์ จารุวรรณพงศ์ ผู้อำนวยการศูนย์การออกแบบเพื่อสังคม (CUD4S) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอดีตผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมกิจการเพื่อสังคม

๓.๕ LocHal: Transformation from a Lending to a Social Library

โดย คุณพีเทอเนล ไธจ์เซน (Pieterel Thijssen) ผู้จัดการฝ่ายนวัตกรรม ห้องสมุดลอกฮาล เมืองทิลเบิร์ก ประเทศเนเธอร์แลนด์

๓.๖ Deep Human Resilience – the Skills and Mindsets We Need to Succeed in an Era of Change

โดย คุณคริสตัล ลิม-แลงจ์ (Crystal Lim-Lange) อดีตผู้อำนวยการ NUS Centre for Future-ready Graduates มหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ (NUS)

๔. สถาบันหรือหน่วยงานที่จัดประชุม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

สถาบันอุทยานการเรียนรู้ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

๕. ระยะเวลาที่เข้ารับการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๔

๖. งบประมาณที่ใช้ในการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

-

๗. วัตถุประสงค์ของการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

เพื่อถ่ายทอดแนวคิดและประสบการณ์การพัฒนาห้องสมุดและพื้นที่สาธารณะในประเทศไทย และต่างประเทศ

๘. สรุปเนื้อหาสาระของการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

๘.๑ ประเทศไทยอยู่ตรงไหนในโลกการเรียนรู้? โดย คุณกิตติรัตน์ ปิติพานิช

๘.๑.๑ ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index: HDI) คือ การประเมินคุณภาพการพัฒนามนุษย์ในประเทศนั้น ๆ ว่ามีสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศที่เอื้อให้คนในประเทศสามารถพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างความสามารถของตนเอง และเลือกที่จะเป็นหรือทำสิ่งที่ตนเองปรารถนาในชีวิตได้ ทั้งนี้จะใช้ประเมินสถานะทุนมนุษย์ของแต่ละประเทศว่ามีศักยภาพ ประสิทธิภาพ และมีความสามารถในการแข่งขันระดับไหนเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ โดยมีคะแนนเต็ม ๑.๐

๘.๑.๒ ดัชนีความสามารถในการแข่งขันระดับโลก (Global Competitiveness Index: GCI) คือ การประเมินความสามารถทางเศรษฐกิจ จุดแข็ง จุดอ่อนของแต่ละประเทศ เพื่อเป็นข้อมูลที่สามารถใช้กำหนดนโยบายหรือแนวทางการพัฒนาในภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อยกระดับความสามารถและเพิ่มประสิทธิภาพของประเทศ

๘.๑.๓ ดัชนีความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล (World Digital Competitiveness: WDC) คือ การประเมินขีดความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจ โดยชี้ให้เห็นถึงความพร้อมในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นกลไกและตัวแปรในการพัฒนา

๘.๑.๔ ดัชนีการศึกษา (Education Index: EI) คือ ดัชนีการจัดอันดับประเทศในด้านการศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของดัชนีการพัฒนามนุษย์ (HDI)

๘.๑.๕ โปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (Programme for International Student Assessment: PISA) คือ การวัดทักษะการเรียนรู้และสมรรถนะ เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิต ซึ่งจำแนกเป็น ๓ ด้าน ได้แก่ ทักษะความรู้ความเข้าใจ ตรรกะและการคิดวิเคราะห์ และการใช้เหตุผล

๘.๒ Libraries Are for Users: the Value and Application of UX Research and Design โดย คุณแอนดี้ ฟรีสต์เนอร์

๘.๒.๑ ประสบการณ์ของผู้ใช้งาน (User Experience: UX) คือ การทำความเข้าใจผู้ใช้บริการ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการสร้างบริการที่แตกต่างจากเดิม และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้อย่างแท้จริง

๘.๒.๒ การจัดทำประสบการณ์ของผู้ใช้งาน (User Experience: UX) อาจใช้เทคนิคต่าง ๆ ดังนี้

๑) เทคนิคแผนที่พฤติกรรม คือ การบันทึกการเคลื่อนไหวของผู้ใช้งานในพื้นที่ทางกายภาพผ่านการสังเกตซ้ำ ๆ เพื่อระบุเส้นทางโปรด (Desire Lines)

๒) เทคนิคการตรวจจับการเคลื่อนไหวของดวงตา คือ การใช้แว่นตาพิเศษตรวจจับการเคลื่อนไหว เพื่อศึกษาว่าผู้ใช้บริการมองสิ่งใด และมองข้ามสิ่งใด

๓) การทดสอบการใช้งานผลิตภัณฑ์ คือ การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการใช้งานเว็บไซต์หรือแพลตฟอร์มดิจิทัล เพื่อทราบปัญหาเกี่ยวกับการจัดวางองค์ประกอบ เส้นทางการใช้งานเว็บไซต์หรือแคตตาล็อก และความยากง่ายของการใช้งาน

๔) เกมสร้างแบบจำลอง คือ การสร้างแบบจำลองที่แสดงถึงประสบการณ์การใช้บริการห้องสมุด เช่น การใช้ตัวต่อเลโก้ ดินน้ำมัน หรือวัสดุอื่น ๆ เพื่อทราบความรู้สึกนึกคิดของผู้ใช้บริการต่อบริการของห้องสมุด

๕) จดหมายรักและบอกเลิก คือ การเขียนจดหมายถึงห้องสมุด โดยให้ผู้ใช้บริการเขียนจดหมายถึงห้องสมุด ซึ่งเสมือนว่าเป็นคนรักหรือเป็นคนที่จะบอกเลิก เพื่อสำรวจอารมณ์และความรู้สึกเกี่ยวกับบริการของห้องสมุดต่าง ๆ

๘.๒.๓ การจัดทำประสบการณ์ของผู้ใช้งาน (User Experience: UX) ต้องคิดแบบขยาย (divergent) กล่าวคือ ต้องเปิดรับไอเดียต่าง ๆ เพื่อหากระบวนการที่มีความเป็นไปได้ และลงมือทำจนเกิดการคิดแบบบรรจบ (convergent) ซึ่งวิธีคิดทั้ง ๒ แบบจะเกิดขึ้นสลับกันไปมาระหว่างปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงาน เรียกว่า “แบบจำลองเพชรคู่” (double diamond model) โดยมี ๔ ขั้นตอน ดังนี้

๑) การค้นพบ (Discover) คือ การทำวิจัย เพื่อทราบสิ่งที่ผู้ใช้บริการคิดและทำ

๒) การกำหนด (Define) คือ การกำหนดปัญหา เพื่อให้เห็นภาพชัดเจน

๓) การพัฒนา (Develop) คือ การระดมไอเดียต้นแบบต่าง ๆ เพื่อตอบปัญหา

๔) การนำเสนอ (Deliver) คือ การนำเสนอต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ

๘.๓ A Room Is Not Just a Room: The Library as Place and Why It Matters โดย คุณคริสเตียน ลอเออร์เซน (Christian Lauenstein)

๘.๓.๑ แนวคิดว่าด้วยพื้นที่สาธารณะและห้องสมุด อาจใช้การจัดการพื้นที่แบบเปิด ซึ่งผู้ใช้บริการสามารถเดินเข้ามา ทำกิจกรรม ใช้ทรัพยากรสารสนเทศต่าง ๆ สนทนากับเจ้าหน้าที่ หรือนั่งดื่มกาแฟโดยไม่จำเป็นต้องมีปฏิสัมพันธ์กับใครโดยตรงก็ได้

๘.๓.๒ เทชะรังสรรค์ (Placemaking) คือ การสร้างพื้นที่สาธารณะที่ส่งเสริมสุขภาพ ความสุข และความเป็นอยู่ที่ดีของผู้คน หากนำมาใช้กับบริบทของห้องสมุด ก็จะหมายถึง การสร้างพื้นที่สาธารณะที่ส่งเสริมให้ผู้คนและชุมชนมีความสามารถในการเรียนรู้ สร้างความสัมพันธ์ และความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง ทั้งนี้ ประกอบด้วยหลักการ ดังนี้

๑) ชุมชนรู้ดีที่สุด คือ ชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อหาคำตอบว่า ชุมชนนี้เป็นอย่างไร พวกเขา มีความต้องการอะไร และใฝ่ฝันอะไร

๒) พื้นที่ไม่ใช่แบบ คือ การออกแบบต้องมองให้ไกลกว่าตัวอาคารหรืองานออกแบบ แต่ต้องมอง องค์ประกอบของพื้นที่ เช่น สภาพแวดล้อม ผู้คน ร้านค้า สภาพอากาศ สีสน หรือกลิ่น เป็นต้น

๓) ลงมือสำรวจชุมชน คือ การหาคำตอบว่า อะไรที่น่าจะเหมาะกับชุมชนนั้น ชุมชนอยากมี พื้นที่แบบไหน เช่น ต้องการสวนสาธารณะ สนามกีฬา หรือห้องสมุด เป็นต้น

๔) กำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายของพื้นที่ เช่น สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คน หรือต่อสู้กับ อาชญากรรม เป็นต้น

๕) ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง คือ การสร้างพื้นที่เป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่อง และเมื่อ ชุมชนเปลี่ยนแปลง พื้นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

๘.๔ การเปลี่ยนแปลงสังคมเชิงระบบด้วยปัญญารวมหมู่ โดยคุณณัฐพงษ์ จารุวรรณพงศ์

๘.๔.๑ ปัญญารวมหมู่ (Collective Intelligence) คือ ความรู้ ความเข้าใจที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ ที่ถูกสรรค์สร้างจากการหลอมความคิดของคนหลายคน หลายกลุ่ม และหลายครั้ง จนได้มาซึ่งความรู้ที่ถูกต้อง เป็นคำตอบหรือบทสรุปที่มีความเหมาะสม โดยที่ผู้ใช้สามารถเป็นได้ทั้งผู้สร้าง แก่ไข และกำหนดคุณค่าของเนื้อหา ได้เอง ซึ่งทำให้เกิดการกระจายความรู้ในแนวกว้าง และได้บทสรุปเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

๘.๔.๒ การสร้างปัญญารวมหมู่ (Collective Intelligence) ต้องนำความฉลาดของแต่ละคนที่เป็น สมาชิกในกลุ่มชุมชนนักปฏิบัติมาช่วยกันคิด และสร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมร่วมกัน โดยใช้เครื่องมือและ เทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น การสนทนา การอภิปราย บล็อก เพชชุก ทวิตเตอร์ และชุมชนออนไลน์ เป็นต้น

๘.๕ LocHal: Transformation from a Lending to a Social Library โดย คุณพีเทอเนล ไจจ์เซน

๘.๕.๑ ห้องสมุดลอกฮาล ประเทศเนเธอร์แลนด์ ใช้หลักการบริหารจัดการที่เรียกว่า “เคน นิส เมคเคอ ไรจ” (KennisMakerij) หมายถึง สถานที่ที่ผู้ใช้บริการสามารถเรียนรู้ และนัดพบกันได้ โดยได้จ้างพนักงานจำนวน หนึ่งที่ไม่มีภูมิหลังด้านห้องสมุด แต่มีการศึกษาที่หลากหลาย เข้าใจบริบทต่าง ๆ ในท้องถิ่น และมีเครือข่ายที่ดี เพื่อ สร้างภาพ “ห้องสมุดแห่งอนาคต”

๘.๕.๒ ห้องสมุดลอกฮาล ประเทศเนเธอร์แลนด์ ได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น “FuckUp Nights” โดยให้ ผู้ใช้บริการได้ร่วมแบ่งปันเรื่องราวความล้มเหลวและบทเรียน เพื่อผู้อื่นได้เรียนรู้จากความผิดพลาด หรือกิจกรรม “ParaBIEBop” ซึ่งผสมผสานดนตรีเข้ากับการพูด เป็นต้น

๘.๕.๓ ห้องสมุดลอกฮาล ประเทศเนเธอร์แลนด์ มีห้องทดลอง ๖ ห้อง แต่ละห้องมีธีมพิเศษเฉพาะ ด้านต่าง ๆ ที่คัดสรรแล้วว่าจะมีความสอดคล้องกับชุมชน และเมื่อเวลาผ่านไป หากธีมไหนไม่เหมาะกับบริบทผู้คนใน ท้องถิ่น ก็สามารถเปลี่ยนไปเป็นห้องทดลองธีมอื่นได้ ดังนี้

๑) WordLab พื้นที่สำหรับภาษา การพูด วรรณกรรม การเขียนเชิงสร้างสรรค์

๒) TimeLab พื้นที่เรียนรู้เรื่องราวอดีตถึงปัจจุบัน เพื่อออกแบบอนาคต

๓) FoodLab พื้นที่เรียนรู้เรื่องการกินดีต่อสุขภาพ และการบริโภคผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

๔) DigiLab พื้นที่เรียนรู้ด้านดิจิทัล

๕) GameLab พื้นที่สนับสนุนให้ผู้คนคิดสร้างสรรค์เกม และทำงานร่วมกัน

๖) FutureLab พื้นที่เรียนรู้อนาคตของคนท้องถิ่น

๘.๖ Deep Human Resilience – the Skills and Mindsets We Need to Succeed in an Era of Change โดย คุณคริสตัล ลิม-แลงจ์ (Crystal Lim-Lange)

๘.๖.๑ ในสภาพการทำงานในอนาคต สันนิษฐานได้ว่า ทักษะที่หุ่นยนต์สามารถทำแทนมนุษย์ได้จะไม่มีคือว่ามีคุณค่าอีกต่อไป ซึ่งมักเกี่ยวกับความจำ การอ่าน การเขียน และคณิตศาสตร์ แต่สิ่งที่ทำให้มนุษย์ต่างจากหุ่นยนต์ก็คือ “ทักษะขั้นสูง” ที่เกี่ยวข้องกับความคิดทางอารมณ์ และการคิดเชิงวิพากษ์ ซึ่งอยู่เหนือกาลเวลา และยังเป็นที่ต้องการอยู่เสมอ ไม่ว่าโลกจะเปลี่ยนแปลงไปมากเพียงใด

๘.๖.๒ ทักษะมนุษย์ขั้นสูง (Deep Human Skill) ประกอบด้วย ๕ ด้าน ดังนี้

๑) การมีสมาธิจดจ่อและรู้ลึก (Focus & Insight) คือ การฝึกให้นักเรียนมีสมาธิจดจ่อ และมีความตั้งใจยาวนานขึ้น จนสามารถสังเกตเห็นสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นขณะปัจจุบัน

๒) การตระหนักรู้ในตนเอง (Self-Awareness) คือ การตระหนักรู้ถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของตัวเองอย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถเรียนรู้วิธีการใหม่ ๆ

๓) ความเห็นอกเห็นใจและเมตตากรุณา (Empathy & Compassion) คือ การมองโลกโดยเชื่อมโยงกับผู้อื่นอย่างลึกซึ้ง

๔) การสื่อสารในระดับที่ซับซ้อน (Complex Communication) คือ ความสามารถในการสื่อสารเรื่องยาก ๆ เพื่อแก้ไขความขัดแย้ง และโน้มน้าวใจผู้อื่น

๕) ความเข้มแข็งทางใจหรือความไม่ย่อท้อ (Adaptive Resilience) คือ การมีกรอบคิดแบบเติบโต (growth mindset) ที่เข้าใจว่าไม่มีอะไรในชีวิตที่เป็นความล้มเหลวแบบถาวร กล่าวคือ ทุกอย่างเป็นโอกาสในการเติบโต

๙. ปัญหาอุปสรรคในการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

-

๑๐. ประโยคที่ได้รับจากการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

๑๐.๑ ต่อตนเอง

๑๐.๑.๑ ทราบแนวคิดและประสบการณ์การพัฒนาห้องสมุดและพื้นที่สาธารณะในประเทศไทย และต่างประเทศ

๑๐.๑.๒ สามารถนำความรู้ และทักษะที่ได้รับจากการประชุมฯ ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานหอบจดหมายเหตุสวนสุนันทา เพื่อให้บริการสารสนเทศจดหมายเหตุสวนสุนันทาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพ

๑๐.๒ ต่อหน่วยงาน/มหาวิทยาลัย

สามารถนำความรู้ และทักษะที่ได้รับจากการประชุมฯ ไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนแนวทางการบริหารจัดการศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

๑๑. เอกสารหรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องที่ได้รับจากการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

๑๑.๑ เอกสารบรรยายหัวข้อ ประเทศไทยอยู่ตรงไหนในโลกการเรียนรู้? โดย คุณกิตติรัตน์ ปิติพานิช รองผู้อำนวยการสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ และผู้อำนวยการสถาบันอุทยานการเรียนรู้

๑๑.๒ เอกสารการบรรยายหัวข้อ Libraries Are for Users: the Value and Application of UX Research and Design โดย คุณแอนดี้ พริสต์เนอร์ (Mr. Andy Priestner) อดีตผู้อำนวยการ NUS Centre for Future-ready Graduates มหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ (NUS) และผู้ก่อตั้งบริษัท Forest Wolf ประเทศสิงคโปร์

๑๑.๓ เอกสารการบรรยายหัวข้อ A Room Is Not Just a Room: The Library as Place and Why It Matters โดย คุณคริสเตียน ลอเออร์เซน (Christian Lauersen) ผู้อำนวยการห้องสมุดประชาชนรอสกิลด์ เมืองโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก

๑๑.๔ เอกสารการบรรยายหัวข้อ การเปลี่ยนแปลงสังคมเชิงระบบด้วยปัญญารวมหมู่ โดย คุณณัฐพงษ์ จารุวรรณพงศ์ ผู้อำนวยการศูนย์การออกแบบเพื่อสังคม (CUD4S) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอดีตผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมกิจการเพื่อสังคม

๑๑.๕ เอกสารการบรรยายหัวข้อ LocHal: Transformation from a Lending to a Social Library โดย คุณพีเทอเนล ไธจ์เซน (Pieterel Thijssen) ผู้จัดการฝ่ายนวัตกรรม ห้องสมุดลอกฮาล เมืองทิลเบอร์ก ประเทศเนเธอร์แลนด์

๑๑.๖ เอกสารการบรรยายหัวข้อ Deep Human Resilience – the Skills and Mindsets We Need to Succeed in an Era of Change โดย คุณคริสตัล ลิม-แลงจ์ (Crystal Lim-Lange) อดีตผู้อำนวยการ NUS Centre for Future-ready Graduates มหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ (NUS)

๑๒. สำเนาประกาศนียบัตร/วุฒิบัตรฯ ที่ได้รับจากการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ดูงาน

-

๑๓. ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่นๆ

-

(ผู้รายงาน).....

(นายอภิชาติ บุระรัมย์)

บรรณารักษ์

วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔

ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาชั้นต้น

.....
.....
.....

(ลงชื่อ).....

(ผศ. ดร. ศิริลักษณ์ เกตุฉาย)

ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔